

*Załącznik nr 1 do
Uchwały XXXIX/218/10
Rady Miejskiej w Nowogrodzie
z dnia 12 października 2010r.*

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

PTAKI I BALIKI

gm. Nowogród, pow. łomżyński

NA LATA

2010 - 2017

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	4
1.1 Położenie	4
1.2 Statystyka miejscowości	5
1.3 Historia	6
1.4 Zasoby kulturowe i historyczne	6
1.5 Środowisko naturalne	7
1.6 Gospodarka	8
1.7 Rolnictwo	8
1.8 Ochrona zdrowia	8
1.9 Oświata	8
1.10 Kultura, sport, rekreacja	9
1.11 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	9
1.12 Tabela zestawienie zasobów miejscowości	10
1.13 Opis, charakterystyka zadania i obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Ptaków i Balik.	11
2. ANALIZA SWOT	12
3. KIERUNKI ROZWOJU I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA	14
3.1 Planowane kierunki rozwoju	14
3.2 Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem celu, uzasadnienia i rezultatu	14
3.3 Harmonogram realizacji przedsięwzięć i szacowane koszty	15
3.4 Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z PROW	16
4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE	18
PODSUMOWANIE	18

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Ptaki i Baliki jest dokumentem określającym strategię działań aktywizujących społeczność lokalną w sferze społeczno-gospodarczo-kulturalnej na lata 2010-2017. Obowiązek opracowania „Planu ..” wynika z § 10 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38 poz. 220). Celem tego działania jest:

-poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promowanie obszarów wiejskich.

-rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich,

-wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów stanu obecnego, ocenę mocnych i słabych stron miejscowości (analiza SWOT), planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem planowanych działań.

Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Zapisy „Planu Odnowy” są spójne z: *Narodową Strategią Spójności, Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowogród, Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Nowogród oraz Planem rozwoju lokalnego gminy i miasta Nowogród na lata 2004-2013* .

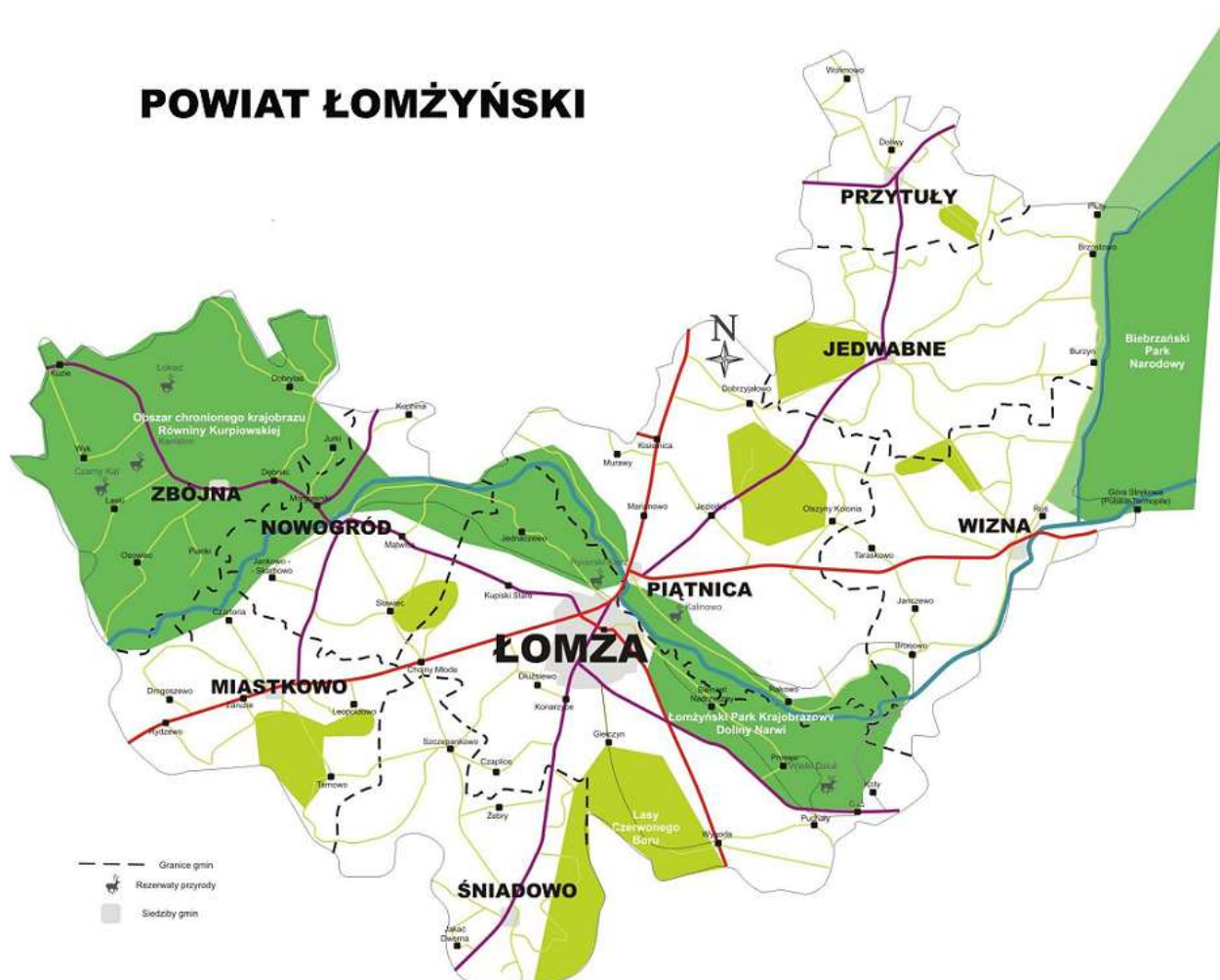
Wsie Ptaki i Baliki stanowią jedno sołectwo - dlatego też zgodnie z § 10 ust.3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38 poz.220)

„w przypadku sołectw obejmujących kilka miejscowości, plan odnowy miejscowości i uchwała, o której mowa w ust.2 pkt 2 lit. a, może obejmować wszystkie miejscowości położone na obszarze sołectwa”.

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

1.1 Położenie.

Miejscowości Ptaki i Baliki (**stanowiące sołectwo Baliki**) położone są w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim, na terenie gminy Nowogród, w bliskim sąsiedztwie rzeki Pisy oraz drogi wojewódzkiej Nowogród-Stawiski- Przytuły. Przed m. Korzeniste, gm. Mały Płock droga łączy się z drogą krajową Kisielnica-Kolno-Pisz prowadzącą w kierunku jezior mazurskich a w m. Stawiski z drogą krajową nr 61 Warszawa-Łomża- Grajewo-Augustów –Suwałki. Odległość od miasta Łomży, siedziby Starostwa wynosi ok.21 km, zaś od siedziby gminy Nowogród - ok. 5 km.

1.2 Statystyka gminy/miejscowości.

Miejscowości Ptaki i Baliki (**stanowiące sołectwo Baliki**) położone są w gminie Nowogród o powierzchni 10 100ha, w tym lasy o pow. 2322ha (lesistość 22,9%). Gminę zamieszkuje 4 211 mieszkańców, z tego w m. Nowogród mieszka 2135 osoby a 2076 osób mieszka w 16 wsiach. I tak:

Lp.	Nazwa miejscowości	
1	Serwatki	70
2	Ptaki	20
3	Baliki	34
4	Dzierzga	62
5	Sulimy	54
6	Jankowo Młodzianowo	250
7	Jankowo Skarbowo	79
8	Grądy	155
9	Sławiec	224
10	Grzymały	160
11	Morgowniki	113
12	Chmielewo	68
13	Szabla	137
14	Kupnina	107
15	Mątwica	543
16	Nowogród	2135

Dane dot. m. Ptaki:

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	80,1950
Liczba domów	4 bud. mieszkalne
Liczba domków letniskowych	120
Ludność ogółem, w tym:	20
Kobiety	10
Mężczyźni	10
Osób na 1km ²	25

Dane dot. m. Baliki:

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	125,3164
Liczba domów	21 bud. mieszkalnych
Liczba domków letniskowych	54
*Ludność ogółem, w tym:	34
Kobiety	14
Mężczyźni	20
Osób na 1km ²	27

W miejscowości Ptaki ma swoją siedzibę ośrodek charytatywno - opiekuńczy Caritas Diecezji Łomżyńskiej.

1.3. Historia.

Nowogród, miasteczko położone malowniczo na wysokiej skarpie naprzeciwko ujścia Pisy do Narwi. W średniowieczu gród obronny przy przeprawie z Prus na Mazowsze. Nowy Gród przed 1355 r. zastąpił zniszczoną Łomżę. Od 1355 r. należy do Ziemowita III, który w 1374 r. przekazuje go synowi Januszowi I Starszemu. W 1382 r. wzmiankowany jako dystrykt nowogrodzki i kasztelania.

Miasto rozwinęło się z osady targowej na podgrodziu. Około 1403 r. przeniesiono zarząd ziemi nad Narwią do Łomży, powiat nowogrodzki zanika. Przed 1428 r. powołano wójta w 1434r. Książę Bolesław IV nadał Nowogrodowi prawa miejskie chełmińskie, według J. Wiśniewskiego i Marii Kałamajskiej – Saed. Zdaniem innych badaczy prawo to uzyskał od księcia Janusza I w 1427r. W XVI w. nastąpił rozkwit miasta oparty o handel drzewny, bartnictwo, rzemiosło oraz dochody z przeprawy i mostowego.

Dzięki patriotyzmowi rodziny Chętników Nowogród stał się ośrodkiem kurpiowskiego ruchu narodowego.

Ośrodkiem rozplanowania miasta jest prostokątny rynek zamieniony od 1961 r. w skwer. Na zachód od niego kościół. Skansen rozlokowany u podnóża nadnarwiańskiej skarpy. Zabudowa luźna, parterowa, drewniana i murowana. Siedziba urzędu miasta i gminy. Rozwija się jako ośrodek rolniczy oraz duży ośrodek usług turystyczno – wypoczynkowych. Ośrodki wypoczynkowe rozmieszczone obok skansenu.

Kościół zbudowany w 1821 r., wielokrotnie niszczone i przebudowywany. Po zniszczeniach w czasie II wojny światowej odbudowany w latach 1948 – 55 z zachowaniem poprzedniego układu i formy architektonicznej, ale bez wieży. Ozdobna stolarka drzwiowa ze snycerską dekoracją wykonana przez rzeźbiarza ludowego Konstantego Chojnowskiego. Wyrzeźbił około 1955r.: krucyfiks w kruchcie, płaskorzeźbę ze sceną Zmartwychwstania, dwa feretony i dwa kłęczniki. Kościół otoczony murem kamiennym z 1850 r., plebania neoklasycystyczna z 1882 r.

Szczególną atrakcją Nowogrodu jest Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika. Badaniem, gromadzeniem i dokumentowaniem zbiorów sztuki ludowej i folkloru z terenów Puszczy Kurpiowskiej Zielonej pasjonował się A. Chętnik (1885-1967) od 1909 r. W 1927 r. otworzył skansen, przekazując go Polskiemu Towarzystwu Krajoznawczemu.

1.4. Zasoby kulturowe i historyczne gminy.

- **Nowogród**
 1. Zabytkowy układ urbanistyczny
 2. Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP
 - a. Kościół murowany z XVI wieku, odbudowany 1926 i 1960
 - b. Plebania murowana z 1882 roku
 3. Cmentarz wojenny z 1920 roku
 4. Cmentarz rzymsko - katolicki z oryginalnymi nagrobkami i grób Adama Chętnika – zasłużonego badacza i działacza Ziemi Kurpiowskiej
 5. Cmentarz żydowski

- **Jankowo Młodzianowo**

Dom mieszkalny nr 11, drewniany z lat 20-tych XX wieku

- **Matwica**

Domy murowane z lat 30-tych XX-wieku

- **Sławiec**

1. Budynek szkoły, murowany z 1926 roku
2. Mogiła ludności cywilnej z II wojny światowej
3. Cmentarz z I wojny światowej

1.5. Środowisko naturalne.

Gmina Nowogród, tym samym wsie Ptaki i Baliki, położona jest na terenie powiatu łomżyńskiego, w obrębie Niziny Północno - mazowieckiej, mezoregionu Międzyrzecza Łomżyńskiego – obszaru o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Występują tu następujące obszary i obiekty poddane ochronie prawnej:

-Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Narwi” PLB 140014 o powierzchni 25 906,60ha (Dyrektywa Ptasia), w tym 8791,0ha położonych w województwie podlaskim na terenie gmin: gmina wiejska Łomża -1968,5ha, gmina Piątnica -740,1ha, gmina Mały Płock - 367,4ha, gmina Miastkowo -1160,5ha, **gmina Nowogród -2613,4ha**, gmina Zbójna - 1315,7ha i Miasto Łomża -625,4ha (poniżej mostu na rz. Narew w Piątnicy- czyli poza terenem inwestycji) położony jest na Nizinie Północno - mazowieckiej, pomiędzy Łomżą a Pułtuskim. Długość rzeki na tym odcinku wynosi ok. 140km a szerokość doliny zmienia się w zakresie 1,5-7km. Rzeka niemal na całym odcinku silnie meandruje. Brzegi rzeki są generalnie strome a szerokość nurtu wynosi 80-100m. Występują liczne wypłylenia i łachy oraz starorzecza. W dolinie występują zadrzewienia wierzbowe o olszowe oraz niewielkie połacie borów sosnowych. Obszary leśne są poprzeplatane terenami otwartymi, na których dominują pastwiska. Stwierdzono tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: dubelt batalion, błotniak łąkowy, kraska, krwawodziób, kulik wielki, kulon, łabędź krzykliwy, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, sowa błotna, rycyk, sieweczka rzeczna, zimorodek.

-projektowany Obszar Natura 2000 „Dolina Pisy” PLH 200009 o powierzchni 4 509ha (na podstawie Dyrektywy Siedliskowej). Charakteryzuje się dobrze zachowaną doliną Pisy, wzdłuż której rozciągają się ekstensywne łąki i pastwiska a także nieużytkowane mokradła. Występują też dobrze zachowane starorzecza. Na tym obszarze występują duże powierzchnie łąk trzęślicowych oraz muraw bliźniczkowych –siedliska priorytetowe w Unii Europejskiej.

-Obszar chronionego krajobrazu „Równina Kurpiowska i Dolina Dolnej Narwi” o powierzchni 27 439ha, w tym na terenie gm. Nowogród 4 142ha,

-9 użytków ekologicznych o powierzchni ok. 8ha,

-3 pomniki przyrody: 2 jałowce pospolite oraz źródło wodne).

1.6 Gospodarka.

Gmina Nowogród charakteryzuje się korzystnym położeniem względem ośrodka powiatowego – Łomży (droga wojewódzka Łomża - Nowogród - Myszyniec - Olsztyn, gdzie występuje koncentracja placówek usługowych o znaczeniu ponadlokalnym.

Struktura społeczno - gospodarcza gminy, a tym samym miejscowości Ptaki i Baliki jest zdecydowanie rolnicza. Na terenie gminy, w m. Morgowniki znajduje się siedziba Nadleśnictwa Nowogród a ponadto 189 osób fizycznych ma zarejestrowaną działalność gospodarczą (15 przetwórstwo przemysłowe, 36 budownictwo, 69 handel i naprawy, 9 hotele i restauracje, 11 transport, 8 pośrednictwo finansowe, 16 obsługa nieruchomości).

Ponadto gmina Nowogród dysponuje ponadprzeciętnymi walorami turystycznymi, na które składają się wysokie wartości środowiska przyrodniczego doliny rzeki Narew oraz Pisa i walory krajoznawcze opierające się na koncentracji obiektów zabytkowych, co stwarza możliwości dalszego rozwoju turystycznej funkcji obszaru stanowiącej w perspektywie coraz ważniejszą część gospodarki i dającą alternatywne w stosunku do rolnictwa źródło utrzymania miejscowej ludności.

1.7 Rolnictwo.

Podstawową gałęzią gospodarki gminy jest rolnictwo z dużą różnorodnością upraw oraz znaczną ilością użytków zielonych (hodowla bydła mlecznego). Na terenie gminy Nowogród dominują gleby rdzawe i bielcowe wytworzone z piasków gliniastych oraz gleby murszowe wytworzone z torfów niskich. Stąd też bonitacja gruntów (jakość gleb) jest średnia. Wśród gruntów ornych ok. 77% stanowi klasa IVb, V, VI i VIz. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wynikający z wyceny gleby, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych) wynosi 52,5 pkt., co klasyfikuje gminę do średniej wartości tegoż wskaźnika (wskaźnik dla woj. podlaskiego wynosi 55pkt.), gdyż:

- powyżej 70,1pkt. -bardzo wysoka wartość wskaźnika,
- 70,0-60,1 pkt. - wysoka wartość wskaźnika,
- 60,0-50,1 pkt. – średnia wartość wskaźnika,
- 50,0-40,1 pkt. – niska wartość wskaźnika,
- poniżej 40,0 pkt – bardzo niska wartość wskaźnika.

1.8 Ochrona zdrowia i opieka społeczna.

W Nowogrodzie funkcjonuje Gabinet Lekarza Rodzinnego funkcjonujący w ramach Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łomży a realizujący usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Obsługuje wszystkich mieszkańców gminy. Pełniejszy zakres świadczeń jest dostępny w Szpitalu Wojewódzkim w Łomży.

Zadania w zakresie opieki społecznej realizuje Miejski Ośrodek Opieki Społecznej będący jednostką gminy.

1.9 Oświata.

Na terenie gminy funkcjonuje 3 szkoły podstawowe (Nowogród, Mątwnica, Sławiec), w których w roku szkolnym 2006/2007 uczyło się 343 dzieci. Szkoły dysponują 27 pomieszczeniami szkolnymi. W Nowogrodzie funkcjonuje też gimnazjum, w którym w roku szkolnym 2007/2007 uczyło się 189 uczniów. Wychowanie przedszkolne obejmujące 78 dzieci realizuje 4 placówki, w tym jedno przedszkole.

W ośrodku gminnym nie ma szkół ponadgimnazjalnych a znajdują się one w m. Łomża.

1.10. Kultura, sport, rekreacja.

W Nowogrodzie znajduje się Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury a ponadto placówka kulturalna o charakterze ponadlokalnym – Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika.

Natomiast w miejscowości Ptaki ma swoją siedzibę Ośrodek CARITAS BLIŹNIM. Corocznie Ośrodek przyjmuje ok. 700 dzieci i młodzieży na letni wypoczynek.

Przez teren gminy Nowogród przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- szlak pieszy "Chwały Oręża Polskiego" - niebieski - na trasie: Nowogród - Łomża - Piątnica - Drozdowo - Bronowo - Wizna - Góra Strękowa - Zajki,
- szlak samochodowy na trasie: Łomża - Nowogród – Zbójna – Kuzie – Łyse - Myszyniec,
- szlak samochodowo - pieszy na trasie: Gać - Łomża - Nowogród - Rybaki - Miastkowo,
- szlak wodny Narwią i Pisą.

1.11. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

Zaopatrzenie w wodę i gospodarka ściekami

Zaopatrzenie w wodę odbywa się za pośrednictwem dwóch wodociągów: miejskiego „Nowogród” oraz grupowego „Sławiec” obsługującego obszary wiejskie gminy. Ogólna długość sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi 39,1km (w tym miasto 11,8km), a kanalizacyjnej 6,4km (w tym miasto 6,4km). Podłączenia do budynków mieszkalnych:

-sieć wodociągowa 847 (w tym miasto 438),

-sieć kanalizacyjna 297 (w tym miasto 297).

Ścieki z miasta Nowogród odprowadzane są do mechaniczno - biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 300m³/dobę, wybudowanej w 2002 roku.

Zaopatrzenie w gaz i energię elektryczną.

Istniejący system gazociągów wysokiego ciśnienia na terenie województwa nie pozwala na bezpośrednie zaopatrzenie w gaz przewodowy mieszkańców gminy Nowogród. Stąd mieszkańcy korzystają z gazu butlowego. Istniejący system przesyłania energii elektrycznej w 100% zaspakaja potrzeby mieszkańców.

Drogi

Główną drogą gminy Nowogród jest droga wojewódzka nr 645 Łomża - Nowogród - Zbójna - Myszyniec - Olsztyn oraz droga wojewódzka nr 648 Miastkowo - Nowogród – Stawiski - Przytuły. Istotną funkcjonalnie jest droga Nowogród - Chojny, która stanowi połączenie z m. Śniadowo, przez którą przebiega droga wojewódzka Łomża - Ostrów Mazowiecka i dalej Warszawa. Drogi powiatowe na terenie gminy mają długość 37km, a uzupełnieniem całej sieci są drogi gminne.

1.12. Tabelaryczne zestawienie zasobów miejscowości.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
- gleby, kopaliny			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej			X	
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- zabytki, obiekty historyczne	X			
- zespoły artystyczne	X			
- miejsca, osoby i przedmioty kultu	X			
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, wydarzenia artystyczne	X			
- legendy, podania i fakty historyczne	X			
- ważne postacie historyczne	X			
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe		X		
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		X		
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji		X		
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				X
Gospodarka, rolnictwo, infrastruktura				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe				X
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne				
- kanalizacja sanitarna	X			
- zaopatrzenie w wodę			X	
- zaopatrzenie w gaz (gazociąg)	X			
Instytucje				
- ośrodek zdrowia	X			
- szkoły	X			
- dom kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP	X			
- Koło Gospodyń Wiejskich	X			
- Stowarzyszenia				X

1.13. Opis, charakterystyka zadania i obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Ptaków i Balik.

Jednym z planowanych zadań realizowanych w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest: **Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach, gm. Nowogród, II etap - na działkach 4/1, 5/3, 5/9, 6/7, 6/8, 6/10, 20/7, 20/9** o łącznej powierzchni - około 3,4 ha. W latach 2009 - 2010 było realizowane zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach jako I etap w ramach przyznanej pomocy finansowej z PROW 2007 – 2013 „Odnowa i Rozwój Wsi” na kwotę – 212 000,00 zł.

Teren planowanego zadania znajduje się w obszarze wiejskim w obrębie sołectwa Ptaki i Baliki, jako obszar objęty ochroną prawną - NATURA 2000 (Dolina Dolnej Narwi). Jest to obszar położony nad rzeką w pobliżu ujścia do Narwi. Obszar należący do sołectwa Ptaki i Baliki w 70 % jest terenem pokrytym lasem, grunty są klasy słabej, co powoduje że rolnictwo jest słabo rozwinięte. Bogactwem tego terenu są piękne pod względem przyrodniczym tereny, krajobrazy i korzystne walory klimatyczne środowiska dla zdrowia człowieka. Powoduje to, że teren jest miejscem letniego odpoczynku dla mieszkańców z pobliskich okolic, a także z różnych regionów Polski. Jest to teren powszechnie znany także ze względu na fakt, że przepływająca rzeka Pisa stanowi naturalny szlak żegludowy, który łączy rzekę Wisłę z Jeziorami Pojezierza Mazurskiego. Obecnie trwają prace studyjne w ramach projektu „Pisa – Narew” jako działanie wspólne gmin: Nowogród, Kolno, Zbójna i Ostrołęka. Ośrodek CARITAS BLIŹNIM ze swoją bazą będzie ważnym partnerem w zakresie korzystania z Ośrodka z bazy noclegowej, campingowej, gastronomicznej.

W obszarze wsi Ptaki i Baliki tworzy się baza turystyczna i wypoczynkowa, znajduje się kilka osiedli domków letniskowych. Dalszy rozwój tego obszaru będzie ściśle związany z zagospodarowaniem związanym z turystyką, wypoczynkiem, agroturystyką, co przyczyni się do rozwoju tego obszaru a mieszkańcy będą mieli zatrudnienie.

Ośrodek CARITAS BLIŹNIM posiada dużą bazę do świadczenia usług turystycznych i wypoczynkowych. W latach 2009/2010 dzięki usilnym staraniom miejscowych władz samorządowych (Starostwo Powiatowe w Łomży, Burmistrz Nowogrodu) zostało wykonane zabezpieczenie brzegu Pisy wokół terenów Ośrodka przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1,6 mln.zł. Sprawilo to, że zostały utworzone naturalne szlaki spacerowe wzdłuż brzegu Pisy na odcinku około 1,5 km wokół Ośrodka, skąd można podziwiać piękno otaczającej przyrody.

Ośrodek CARITAS BLIŹNIM posiada największe tereny i bazę turystyczną, których dalsze zagospodarowanie będzie sprzyjało i służyło zaspokojeniu potrzeb mieszkańców wsi Ptaki i Baliki, a także przebywającym tutaj okresowo, w celach turystycznych i wypoczynkowych osobom z innych regionów Polski.

Istotnym elementem podnoszącym walory tego terenu jest dalsza rozbudowa bazy turystycznej, poprzez korzystanie z basenu kąpielowego, wypożyczalni sprzętu wodnego.

W celu dalszej rozbudowy bazy turystycznej Ośrodek CARITAS BLIŹNIM podjął dalsze działania w celu rozbudowy istniejącego budynku, uzyskując decyzję nr RG.BP- 7331 – 16/10 z dnia 07 czerwca 2010r. ustalającą warunki zabudowy na realizację modernizacji istniejącego budynku „Zabudowa usługowa – przebudowa, rozbudowa i nadbudowa o poddasze użytkowe istniejącego budynku Ośrodka „CARITAS BLIŹNIM” na terenie działki nr 20/7, położonego we wsi Ptaki, gm. Nowogród z zapleczem hotelowym i gastronomicznym dla 50 osób.

Realizacja modernizacji budynku spowoduje, że Ośrodek będzie funkcjonował przez cały rok, co ma istotne znaczenia dla mieszkańców miejscowości Ptaki i Baliki, gdyż będzie powodowało uzyskanie dalszych stanowisk pracy, rozwój infrastruktury (drogi, oświetlenie, doprowadzenie wody z sieci wodociągowej, budowa lokalnej oczyszczalni ścieków).

Ważnym jest, że władze „CARITAS BLIŹNIM” zadeklarowały, że Ośrodek w Ptakach będzie ogólnodostępny dla mieszkańców sołectwa Ptaki i Baliki.

2. ANALIZA SWOT.

SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju .

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego miejscowości.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre położenie komunikacyjne oraz względem ośrodka powiatowego w Łomży i centrum gminy - Nowogrodu, • korzystne położenie w pobliżu dróg wojewódzkich, • wysokie walory przyrodnicze (obszary Natura 2000, pomniki przyrody, rzadkie zbiorowiska roślinne i populacje zwierząt) • niewielkie zanieczyszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • pogarszający się stan obiektów zabytkowych • niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej • niedostateczna promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych w województwie podlaskim i w kraju - zbyt małe wykorzystanie miejscowości jako atrakcji turystycznej

<ul style="list-style-type: none"> • powietrza i wód, • duża lesistość i sąsiedztwo rzeki Pisy, • Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika w Nowogrodzie • szlak wodny Narwi i Pisy umożliwiający rozwijanie różnych form turystyki wodnej • walory wędkarskie Narwi i Pisy • korzystne warunki do rozwoju agroturystyki i rolnictwa ekologicznego • sieć wodociągowa 	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt mała aktywność mieszkańców i starzejące się społeczeństwo • ograniczenia w zagospodarowaniu i inwestowaniu na obszarach chronionych • braki w wyposażeniu w infrastrukturę techniczną (brak sieci gazowniczej, kanalizacji sanitarnej, brak ulepszonych nawierzchni dróg), • brak połączenia kolejowego
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie wysokich wartości środowiska przyrodniczego • warunki do rozwoju turystyki i gospodarstw ekologicznych • sprzyjająca polityka ukierunkowana na rozwój obszarów wiejskich- możliwość pozyskiwania środków z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych • rozszerzanie zakresu usług turystycznych w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • utrata walorów turystycznych wskutek braku środków na odnowienie, adaptację i utrzymanie obiektów zabytkowych, • niekontrolowana rozbudowa miejscowości prowadząca do utraty walorów przyrodniczych i krajobrazowych • zanieczyszczenia środowiska (dzięki wysypiska, spływy nawozów nawozów naturalnych do wód, • nieumiejętne wykorzystanie szans jakie dają środki UE

3. KIERUNKI ROZWOJU I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA.

3.1. Planowane kierunki rozwoju:

- zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego,
- rozwijanie działalności kulturalnej i rekreacyjno – sportowej, poprawa estetyki i podniesienie atrakcyjności miejscowości
- aktywizacja i integracja mieszkańców,
- promocja walorów miejscowości.

3.2. Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem celu, uzasadnienia i rezultatu.

Cel nadrzędny zaplanowanych przedsięwzięć.

Poprawa jakości życia mieszkańców, rozwój i promocja miejscowości przy racjonalnym wykorzystaniu istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych i materialnych.

1. Remont budynków pełniących funkcje rekreacyjno - letniskowe w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- zaspokojenie potrzeb społeczno - kulturalnych mieszkańców i turystów,	realizacja zadania będzie służyć wszystkim mieszkańcom wsi i okolic oraz turystom, zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży - w tym niepełnosprawnych-, podniesie walory kulturalne i rekreacyjne miejscowości , pozwoli zagospodarować wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego jej mieszkańców.	- przystosowanie i wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej - powstanie miejsca służącego integracji i aktywizacji mieszkańców, zapewniającego atrakcyjne formy spędzania czasu, stwarzającego możliwości powstania grup i kół zainteresowań -wzrost sprzedaży lokalnych wyrobów - rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, - tworzenie warunków lokalnych więzi społecznych
2. Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach (II etap)		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego - poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i kulturalnej - kształtowanie przestrzeni publicznej obszarów chronionych	realizacja zadania wpłynie na poprawę stanu dziedzictwa przyrodniczego, pozwoli na pełniejsze wykorzystanie obiektu i jego walorów przyrodniczo-edukacyjnych	- rozwój funkcji turystyczno - rekreacyjnych - poprawa estetyki miejscowości - wzrost atrakcyjności turystycznej wsi
3. Budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- poprawa jakości życia turystów i lokalnej społeczności - kształtowanie krajobrazu i ładu przestrzennego obszarów chronionych	zagospodarowanie terenu w naturalny sposób stwarza poczucie ładu i estetyki otoczenia i podnosi jego walory przyrodniczo – edukacyjne	- poprawa estetyki wsi - wprowadzenie ładu i harmonii przestrzennej, - wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości
4. Architektura zielona (nasadzenie drzew, krzewów, bylin, wykonanie trawników) w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
Kształtowanie przestrzeni publicznej obszarów przyrody	zagospodarowanie terenu w ramach architektury zielonej poprawi wygląd i estetykę, walory zdrowotne i klimat	- wprowadzenie ładu i harmonii w przyrodzie - wzrost atrakcyjności wypoczynku

5. Adaptacja podpiwniczenia budynku w Ośrodku CARITAS BLIŻNIM w Ptakach na świetlicę		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego - poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i kulturalnej - kształtowanie przestrzeni publicznej obszarów chronionych	realizacja zadania wpłynie na poprawę stanu dziedzictwa przyrodniczego, pozwoli na pełniejsze wykorzystanie obiektu i jego walorów przyrodniczo - edukacyjnych	- rozwój funkcji turystyczno - rekreacyjnych - poprawa estetyki miejscowości - wzrost atrakcyjności turystycznej wsi

3.3. Harmonogram realizacji przedsięwzięć i szacowane koszty.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowy koszt w PLN	Beneficjent
1.	Remont budynków pełniących funkcje rekreacyjno - letniskowe w Ośrodku CARITAS BLIŻNIM w Ptakach	2009-2011	150.000,00	CARITAS BLIŻNIM
2.	Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŻNIM w Ptakach - II etap obejmujący: - ogrodzenie – 180 000,00 zł - ścieżki, placówki, parking - 50 000,00 zł. - altana – 40 000,00 zł - zakup wyposażenia: (basen kąpielowy, kontenerowy – szt. 1, kosiarka ciągniczek – szt. 1, sprzęt wodny (przyczepa do transportu – szt.1, kajaki – szt 10, kamizelki, siedzenia, wiosła) - 30 000,00 zł	2009-2012	300 000,00	CARITAS BLIŻNIM
3.	Budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŻNIM w Ptakach	2009-2012	100.000,00	CARITAS BLIŻNIM
4.	Architektura zielona (nasadzenie drzew, krzewów, bylin, wykonanie trawników, pielęgnacja drzewostanu, wykonanie oświetlenia), zakup mini ciągnika - kosiarki w Ośrodku CARITAS BLIŻNIM w Ptakach	2009-2012	150.000,00	CARITAS BLIŻNIM
5.	Adaptacja podpiwniczenia budynku w Ośrodku CARITAS BLIŻNIM w Ptakach na świetlicę	2010-2017	380.000,00	CARITAS BLIŻNIM

Szczegółowy opis poszczególnych inwestycji oraz kosztorysy prac będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do aplikowania o środki i ich realizację.

Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana.

3.4 Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z PROW.

PROW	Plan Odnowy Miejscowości
ZAKRES DZIAŁAŃ	
<p>1. Budowa, remont, przebudowa lub wyposażenie obiektów: a) pełniących funkcje publiczne, społeczno - kulturalne, rekreacyjne i sportowe b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - remont budynków pełniących funkcje rekreacyjno - letniskowe w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach. - Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach (II etap)
<p>2. Kształtowanie przestrzeni publicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budowa placu zabaw, szlaków pieszych i ścieżek rowerowych w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach - budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach - Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach (II etap)
<p>3. Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno - kulturalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budowa placu zabaw, szlaków pieszych i ścieżek rowerowych w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach - budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach - Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach (II etap)
<p>4. Architektura zielona</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nasadzenie drzew, krzewów, bylin - Zagospodarowanie rekreacyjno – sportowe Ośrodka CARITAS BLIŹNIM w Ptakach (II etap)
DEFINICJA BENEFICJENTA	
<p>Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół, lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ „CARITAS BLIŹNIM” ul. Rybaki 1 18 - 400 Łomża
KRYTERIA DOSTĘPU	
<p>1) projekty będą realizowane w miejscowości należącej do: -gminy wiejskiej lub -gminy miejsko - wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, -gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców; 2) projekty wpisują się w zakres Planu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ptaki, Baliki położone są na terenie gminy wiejskiej ✓ projekty nie mają charakteru komercyjnego ✓ projekty wpisują się w zakres Planu Odnowy Miejscowości

<p>Odnowy Miejscowości; 3)projekty nie mają charakteru komercyjnego; 4)w przypadku, gdy projekty realizowane będą na nieruchomości nie należącej do beneficjenta, beneficjent posiada prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu; 5)organizacja pozarządowa działa w obszarze zbieżnym z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” w szczególności na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego; 6)projekt składany przez instytucję kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego został zaakceptowany przez tę jednostkę.</p>	
---	--

4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE.

Wdrażanie „Planu Odnowy ..” rozpocznie się po przyjęciu planu przez zebranie wiejskie oraz zatwierdzeniu dokumentu przez Radę Miejską w Nowogrodzie.

Plan Odnowy Miejscowości realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej i w oparciu o dokumenty strategiczne Gminy Nowogród.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu będą brały udział podmioty zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości – realizujące poszczególne projekty.

PODSUMOWANIE

„Plan Odnowy ..” jest dokumentem otwartym, który będzie mógł być aktualizowany w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Założeniem Planu jest unowocześnienie infrastruktury, podniesienie standardu zamieszkiwania ludności, ochrona wartości historycznych, wprowadzenie nowych funkcji społeczno - gospodarczych. Ma to wpłynąć na pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Realizacja „Planu Odnowy ..” ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.